

BETONI TUO ILOA YMPÄRISTÖÖMME

Marja Kuisma, arkkitehti ylioppilas

Kuvat: Marja Kuisma

Ympäristötaide rikastuttaa kaupunkikuvaamme. Se tarjoaa elämyksiä sekä toiminnallisuuden että esteettisyyden kautta. Taiteilijat ovat löytäneet betonin monipuoliset ominaisuudet ympäristötaiteessa.

YMPÄRISTÖTAIDE LUO YMPÄRISTÖÄ

Ympäristötaide on käsitteenä laaja. Raja yksittäisen taideteoksen ja tila- tai ympäristötaiteen välillä on liukuva. Ympäristötaide muodostaa usein kuitenkin saumattoman kokonaisuuden ympäristönsä kanssa ja näin paikka on olennainen osa teosta.

Korkealaatuista ympäristöä suunniteltaessa myös tila- ja ympäristötaide on saanut yhä enenevästi sijaa kohde- ja aluerakennushankkeissa. Rakentamisessa on otettu käyttöön prosenttiperiaate, jossa tietty prosentti hankkeen kustannuksista ohjataan taiteelle. Taiteilijat ovat parhaimmillaan myös päässeet mukaan jo hankkeen suunnitteluvaiheeseen. Yksi suurimpia hankkeita, jossa taide on huomioitu alusta lähtien, on Helsingin Arabianrannan alue.

Ympäristötaide luo persoonallista kaupunkitilaa ja siten tukee myös alueen yhteisöllistä identiteettiä.

KIEHTOVA MUOTOKIELI

Materiaalina betoni mahdollistaa monipuolisen muotokielen. Sen pintaan ja väriin on jatkuvasti kehitetty uusia sovelluksia. Sitä voidaan yhdistää moniin eri materiaaleihin. Se soveltuu lujuusominaisuuksiensa vuoksi myös suuren mittaluokan kohteisiin. Teoksien sijoittaminen ulkotiloihin tuo myös omat haasteensa. Materiaalin tulee kestää ilmastoa ja ilkkivaltaa.

Ympäristötaiteella voi olla myös toiminnallisia tarkoituksia. Sen keinoin voidaan luoda leikkiympäristöjä, oleskelupaikkoja, meluaitoja tai lähes mitä rakenteita tahansa. Toiminnallisessa ympäristössä rakenteiden on käytöstä riippuen täytettävä luonnollisesti normaalit turvallisuusvaatimukset.

KOULUTUS AVAA UUSIA MAHDOLLISUUKSIA TAITEILJOILLE

Eri materiaalien käytön tuntemus on olennainen osa taideaineiden koulutusta. "Betoni on lumoava materiaali notkeutensa ja moni-ilmeisyytensä vuoksi," luonnehtii kuvanveistäjä *Pertti Kukkonen*. Tänä syksynä hän on opettamassa Kuvanveistäjäliiton järjestämällä kurssilla, joka pidetään Kuvataideakatemian tiloissa. Kurssi käsittelee betonin käyttöä veistotaiteessa.

2

3

1
Kimmo Kaivanto: Natura / Non Facit Saltus,
Fleminginkatu 34, Helsinki, 1990.

Kaivanto on ottanut kasvillisuuden osaksi taideteostaan. Organiset muodot keskellä geometrista sisäpihaa luovat jännittävän kontrastin.

2
Hannu Siren: Stoa, Itäkeskus, Helsinki, 1984.

Teos on tehty sinisestä mosaiikkibetonista. Teos luo jännittävän tilan Stoa-aukiolle ja muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden ympäristönsä kanssa.

3
Taideteollisen korkeakoulun ympäristötaitteen kurssin projekti, raitiovaunu 10:n päätepysäkki, Pikku-Huopalahti, Helsinki, 1998.

Ympäristötaitteen projektina vuonna 1998 uudistettiin raitiovaunu 10:n päätepysäkin tienoo. Arkisen ympäristön rakenteita työstettiin taiteen keinoin.

4

5

Kukkonen kertoo: "Kurssi auttaa taiteilijoita ymmärtämään betonin tuomia vaatimuksia. Uusien materiaalien myötä veistotaiteen käsitys laajenee." Kukkonen on myös opettanut kokeellista kuvanveistoa Taideteollisessa korkeakoulussa.

Koulutuksen myötä voidaan kasvaa uuteen ympäristökulttuuriin. Rakennetun ympäristön suunnittelijoiden yhteistyötä kehittämällä ympäristötaide löytää tiensä osaksi arkiympäristöämme.

CONCRETE BRINGS JOY TO THE ENVIRONMENT

Environmental art enriches the townscape by offering both functional and aesthetic experiences. Artists have found the versatile properties of concrete in environmental art.

Environmental art often forms a seamless entity with the surroundings, which means that the location is an essential element of the artwork. Space art and environmental art play an ever greater role in the planning of a high-quality environment in both individual building projects and regional development. The percentage principle adopted in construction projects, with a certain percentage of the project costs allocated to art, has meant that artists are often involved in the project already at the design stage. One of the largest projects in which art has been taken into consideration from the very beginning is Arabianranta in Helsinki.

Knowledge of the use of different materials is an essential part of education in the field of art. Artist Pertti Kukkonen's courses in the Academy of Fine Arts also cover the use of concrete in sculpture. Concrete is a material that facilitates a diversified form language. New applications are constantly developed for concrete in terms of surfaces and colours. It can also be combined with many other materials. The durability of concrete makes it suitable for large-scale objects. Environmental art can also be used to create playgrounds, lounging areas or noise abatement walls.

4

Pertti Kukkonen: Käärme Paratiisissa, Ruoholahti, Helsinki, 1992.

Alue on suunniteltu ja toteutettu yhtenäisteoksena, joten sama muotokieli jatkuu eri elementeissä.

5, 7

Sanna Karlsson-Sutisna: Elämän kukka labyrintti, Pikku-Huopalahti, Helsinki, 2005.

Elämän kukka symboloi lasta sisällämme. Teoksen Elämän kukka sijaitsee pajusta punotun labyrintin keskellä.

6

Sanna Karlsson-Sutisna: Kalevalan ilmojen impi, Pikku-Huopalahti, Helsinki, 2005.

Missä teos alkaa ja ympäristö loppuu? Ruohokenttä toimii osana teosta.

